

ſ. L.

Francisci Taegij artiūz ac medicinē
 candidati Questio de veroto-
 tius logices subiecto ad
 magnifi. D. Scipio-
 nē triuultiū artiū
 cultore perspi-
 cacissimū.

Cro. Marie Sollarij Nouariensis. Ad excellentissimū pre-
 ceptorem suum: magistrum Franciscum: Tetraстicon.

Que Juuenum Torquere animos consueverat olim
 Questio: vir ipſi cognita Aristoteli
 Excubis: t. clara tuo. Francisce: labore.
 Semen: erit toti fertile gymnasio.

Cliusdem disticon ad lectorem.

Herculeq; fileant palmę: Sileantq; Quirites.
 Nam modo: qd maius: Fama loquatur: habet.

Cōmagnifico. D. Scipioni Triuultio Artiuꝝ cultori perspicacissimo Fran
ciscus Taegius. S. P. D.

Etieras Magnifice ac ingenue. D. superioribus diebus q̄ in mate
ria de subiecto totius dyaletices: In qua tot ac taz varie comperium
tur patrū opiniones: quid naꝝ sentiendū sit vellez tibi in scriptis ape
rire: Quod quidem onus taz si humeris meis lōge impar existat:
Res etenī ardua est ac difficillima: Nam teste philosopho sapientium di
scordia: semper in re difficultatem arguit. Attamen cuꝝ nihil sit q̄ tibi pos
sim denegare t maxime in re litteraria: ut tibi rem sacerem gratā ac per
iocundam: meam bac in re explanare sententiā: ac quedā de agello nostro
adūcere haud alienum forz censui. Que quantulacūq; sunt tibi iure duri
dicanda fore: Cum tibi non parum debeam: vt pote qui annis his duobus
auditorium nostrum presentia tua decorare ac illustrare non es dedigna
tus: Tum q̄ te dignior in hac florentissima Ticinensi Academia cui cōse
crarentur occurrit mibi nemo: qui insigni ac nobilissima Trinuitorum fa
milia ac patria amplissima presulgens: nostra hec dignaris studia excole
re: Sunt enim digni admiratione iuuenes illi qui nobilitate splendentes:
opibus pollentes: in gremio luxuriantis fortune molliter educati: litteras
non aspernantur: nec eruditos: eruditorumq; consuetudinem fastidienter
illudunt: Adeo hac tempestate bona mens bonaꝝ fortuna rarerter copu
lantur: Complusculi nāq; inneniuntur (de opulentioribus loquoꝝ) qui vbi
occeperint adolescenturire: se totos dedant belluinis voluptatibus: quibꝝ
litteratorium gymnasium carcer est: Tu vero in amplissimis fortunarum
bonis positus: Clarissimo fulgens st̄emate litterarum studia fitienter am
plexaris: Dasq; ingiter operam vt. natalium tuorum splendor eruditione
magis ac magis illustref. Questioneꝝ igitur hanc nostrā tibi offero ac de
dico: que si non meo nomine: auctoritate saltez tua perpetuitatē nancisceſ:
Quare munusculum hoc cartaceū Ḧylari suscipias fronte: Et tuo suscep
tum tueare patrocinio: quo fultuz maleuolorum ac vituperorum accer
rimos morsus non formidabit tc. Vale. Datuꝝ Ticini tercentesime ter
tie Partenopey part⁹ olympiados anno primo. Octauo Kleen. Junij.

Cōfrancisci Ticionis Nouarien⁹ ad egregiuꝝ magistrum Fran
ciscus Taegium artiuꝝ ac medicine candidatum: preceptorem
eius colendissimū. Carmen.

Si vellem innumeras Legi tibi soluere grates
Mestoris exigerem tempora longa senis
Tu milites miserare tuos: quos ardua monstra
Et sera vastabant: mitia cuncta facis
Que tenebrosa diu fuerant enigmata: reddis
Nunc claro: t nitido lucidiora die
Iam logicę ignotum subiectum soluis ad vnguem:
Ac insolutum nil finis esse modo.
Vandite iam socij mecum causa linteas ventis:
Nec magis equoreas vos trepidate minas,

Q̄o de vero dialetices subiecto

Francisci Taegij Artiuꝝ ac medicie cādidiati
q̄o de vero toti logices subiecto ad Magnificū.
D. Scipionē triuultū cultorē p̄spicacissimū.

Mitiqua

gdeꝝ ac pdiffici
lis iter auctoꝝ familias versat
difficilas: q̄ nā
sit totius dyale
tice verum subie
ctū: Antiq; pfe
cto: nā si ipa vel
lem⁹ alti⁹ repe
re: eā a grecorū

Aristotel' exposi

toꝝ Theophrasti: Alexandri aphrodisei: Dor
phryj ac Themistij tib⁹ icedisse iuueniemus: nec
nō t ab Arabū Alincēne ac Aueroy s̄epestate:
Que deide a latinis Alberto mag. S. Thoma:
Egidio Roma. Scoto: ac Gregorio Elminēse
fuit subtilr agitata ac ventilata. Reddit et diffi
cillima pp̄ diuersitatē opinatiū: t potissimū ex va
ria illustrū auctoꝝ in hac materia sua: hoc et
enī semp̄ arguit difficultatē in re ipsa tc.

Ego in hoc sublimi q̄sito sic p̄cedere de
creui: Sex formabo articulos. In
pmo declarab⁹ titulus q̄onis: sigdez in titulo relu
cet tota q̄o: t ponent signiōes terminoz ad tollē
dase quoquatoꝝ vñ principiū ois dem̄ationis est
q̄d q̄d est. j. de aia. ii. In. 2. assignabo q̄dītōes re
gisas ad subm scie. In. 3. patefaciā de qb⁹ p̄tra
cet ipsa dyaletica: vt ex eis elitiā vey ipsi⁹ subm.
In. 4. videbunt patrū pōnes de subiecto t casti
gabunt. Quinto vo articulo q̄d sentiendū in mā
apiemus: t vltio. p̄ p̄lemeſto si q̄ erūt in opposi
tu scie n̄t ea dissoluā t p̄ viribus refellā tc.

Cōrticulus primus.

In primis est scieđū q̄ iste terminus
subm multifariā apud pi
pateticos audiri solz: capiſ ſepe hoc nomē subm
p̄ ſuppoſito in ppōne ſicut q̄n dī q̄. ppō h̄ ſubie
ctū p̄dicatū t copulā. j. p̄oy. ca. j. dicebat. Ay. ter
minus ē in quē ſolutif. ppō vt subm t p̄dicatū.
Sumif q̄nq; p̄ ſubō acciñtis vt cuꝝ dī q̄ n̄t ē
subm albedis t hmōi. Cōudit ſterdū ſubm p̄
fundam̄to t corpore alteri ſuppoſito vt p̄. Se
pe ſubm idē ē q̄ iferi⁹: in q̄ ſigtiōne vſus ē Aris.
in aūp̄dicamentis q̄n dicebat aliq̄ dici de ſubō
t ee in ſubō: vſurpaf̄t hoc nomē ſubm p̄ termi
nis trāſmutationū: t p̄ termio a q̄ t p̄ termio ad
quē vt ſt̄at. c. p̄by. 7. Materia ē p̄ma ſepenuō
subiectū vocatā: cuꝝ ſit vey ſubiectū trāſmutatio
nuꝝ tā ſubſtantialiū q̄z acciñtaliū vt p̄. j. p̄by. 63.
cōmen. t. j. ca. de ſubſtantia orb. Cōtez mā circa

quā vſaf opatio artificis ſolet dici ſubm illi⁹ opis
vt marmor respectu ſculptoris tc. in nulla h̄ay ſi
gnificationū capiſ in p̄nti pte. Cōudit hic ſub
iectū p ſubō ſcie q̄d est id circa q̄d vſaf artificis
ſcientiī itentio t ſideratio: t q̄d est principalr
ibi ſtentū t ſideratio de q̄ ſit mentio. j. poste. j. de
ſubiecto p̄cognoscif q̄d t qr̄t ca. 29. ſcia ē vni⁹
gnis ſubiecti cuius tc. Cōquerit q̄d ſit id q̄d
logic⁹ p̄ncipalr ſtent in ſua ſideratioē t circa
q̄d tota ſua p̄ncipalr intentio verſat: t tale diceſ
ipſi⁹ dialetice vey ſubm. Et nota q̄ nō capiſ hic
dyaleticā pp̄ q̄. ſ. eſt de ſill'o dyaletico vt ē vna
pars logice ſdiſticta q̄ alias. S; audif dialetica
put eſt idē q̄ logica ſicut cuꝝ dī q̄ dyaletica ē ars
artiuꝝ ſciā ſcietiāz tc. Et nō ſumif p̄ vno ſimpli
habitu logicali acqſito p̄ vna tñ dem̄atione in
logica: ſz p̄ aggregato ex oibus h̄itibus cūtarū
q̄ſonū logicaliū. Eſt q̄ dubitatio q̄d ſit id q̄d in
tota logices factate p̄ncipalr ſideret t cui⁹ no
titia potissimuz in grif pp̄ q̄d alia ibi p̄tractant̄ t
ad ip̄t h̄at attributionē ſic p̄. q̄z clare titulus q̄o
nis: t hec breuiter de primo articulo.

Cōrticulus ſecundus.

Pro expeditione ſcī articu
li in q̄ ba
bemus diſputare de q̄dītōib⁹ ſubiecti ſcibile, no
tādū p̄mo relictis alioꝝ ſentētūs: q̄ ad hoc q̄ ali
q̄d ſit vere ſubiectū ſcibile in aliqua facultate. 7.
q̄dītōes exigunt negative: t totidē affirmatiue:
quas ſuccincte pertransire haud abſonū duxi vt
de hoc resolutiſſima h̄ea ſentētia.

Cōrmo diſcurramus per. 7. negatiuas ex q̄
bus in ferem⁹. 7. affirmatiuas oppoſitas: poſte
deueniemus ad alias. 7. affirmatiuas.

Cōrnia eſt q̄ ſubm ſcibile nō ē ens p̄hibitū ſic
chimera t huiusmodi. colligif cōditio ab Ay. 6.
metaph. 4. de nō ente nō eſt ſcia. j. poſte. j. opz p̄co
gnoscere de ſubō ſi eſt: nō tñ p̄. vt li eſt ſiḡt exntiā
actualē: q̄ nō oꝝ q̄ ſubm ſcie actualr exiftat: q̄. d.
roſa nō exntiā actualr p̄t h̄ ſcia: ſz p̄. vt li eſt en
tis q̄dītate ſiḡt: q̄. opz q̄ ſit ens vey pole t nō
p̄hibitū. Ex hac q̄dītōe negatiuā iſero affirmati
uā ſibi oppoſita q̄ ſubm ſcibile eſt vere ens po
ſituū. Et rō huius q̄dītōis eſt ultra auctorita
tez: q̄. de nō ente nihil niſi non ens q̄cludi p̄t. ſi
militer de ente p̄hibito tc.

Sedba q̄dītio eſt q̄ nō ē ens p̄ acciñt colligif q̄dī
tio ab Ay. j. poſte. 9. t. 6. metaph. 4. ſiue ſit ens p̄
acciñt q̄dīraro accidit: ſiue inclides res diuersorū
p̄dicamentoꝝ ſiue geneꝝ prior. Exemplū p̄mi. q̄ſtū
albū. Exemplū ſcī. albū dulce. Rō q̄dītōis ē: q̄z
talia nō ſit nečia ſz ſunt poſſibilitia alr ſe h̄e. q̄ nō
ſcibile: cū ſcia ſit tantū de bis q̄ nō p̄nt ſe alr ſa
bere. j. poſte. 2. Ex hoc elitiō affirmatiuā. q̄ ſub
iectū ſcibile dz eē ſcī ſe. S; oris dubiū de ſub
iectū ſcibile dz eē ſcī ſe. S; oris dubiū de ſub
iectū ſcibile dz eē ſcī ſe. Franc. Taeg. de ſubo Logice D. 2

Questio

ut declaratur, pmo posterior. 13, cu3 addat diffe
rentia accitale supra subiectū scie subalternatis.
Dicēdū: qz tale subiectū nō est sic ens p accīs q
p̄dicatū possit adesse t abesse p̄ter subiecti corrū
ptionē: vel dico qz merito h̄ scia subalternata nō
est p̄prie scia. Tū qz ēt suū subiectū est terminus
cōplexū: nūlū aut cōplexū h̄ subiecti scibī
lis: qz nō est diffinibile: cū nō possit fundare hāc
secundaz intentionē species: que non fundat nisi
supra incomplexū vt ligdo constat.

Tertia 2ditio ē qz subiectū nō ē ens corrupti
bile: ponit hec conditio ab Aristo. 6, metaph. 4.
p̄to poste. 2. 7. 9, nā de corruptibili b̄ nō est scia
nec diffinibile. Idē. 7, metaph. 53, t̄ hec conditio
p̄z. ex p̄cedēte: qz scia est solū neccario p̄ qz non p̄nt
alr se b̄re vt declarat. 6, ethic. 4. 7. 5. ca. Ex qz colli
gi⁹ affirmatiua qz subiectū scibile est oīno neciū.

Clex ilurgit dubitatio: qz dato hoc de his ife
riorib⁹ t sublunarib⁹ reb⁹ nullo mō h̄ere scia: cū
sint caduca t mortalia t possibilia alr se b̄re: t
sic phia nālis nō eēt aliquo pacto scia vocitāda.
Ad hoc dico duo: p̄mū est qz de his sublunari
bus t reb⁹ alijs corruptibili b̄ h̄ vera scia: qz ex
termis signantibus illas formant p̄pones necie
eterne veritatis: qz neccia est inherentia t h̄tudo
subiecti ad p̄dicatū. vñ scia est notitia qz lōnis de
ducte p̄ dem̄ationē qz gdē est neccaria ipolis ali
ter se b̄re: cu3 depēdet ex p̄missis veris neccarijs
ipossibilibus aliter se b̄re: t sic scia nō est de sub
iecto vt est obiectū incōplexū: sed vt obiectū cō
plexū vt. s. ex eo t sua peculiari passione forma
p̄pō simpli necessaria que est qz lō dem̄ationis
sic de eo h̄etur scientia.

Cel dico qz subiectū scibile d̄z incorruptibile
t eternū simpli t vñr in sua. s. essentia t qddita
te: t dato qz oīa sua supposita corūpan: adhuc
remāet qdditas t essentia subiecti scibilis in suo
eē qdditatiuo t obiectiuo. vñ l̄ h̄uanitas t que
cūqz alia quiditas scibilis tollatur t desinat eē
qz tūz ad esse exntie actualis: n̄ in se est inuariabi
lis: qz semp de ea verifican p̄dicata essentialia t
scibilia: qz scia ē de obiecto: put p̄scidit ab exntia
actuali. iō fateor obiectū scibile eē oīo icorrupti
bile q. s. ad eē suū qdditatiuū t eēntiale. qre t̄c.
Quarta 2ditio est qz subiectū scibile nō est
ens in aīa: h̄ec ponit Arist. 6, metaph. 8, t̄ pens
in aīa nō intelligit qz h̄ obiectiuo in aīa sic co
gnitū in cognoscēte nec id qz h̄ eē tm̄ per aīaz t
qz depēdet ab ipsa aīa in suo eē: qz de talib⁹ h̄
vera scia vt p̄z. de tpe. nuō. s̄l̄ de actib⁹ t habiti
bus itellus. S̄l̄ de scibis intentionib⁹ logicalib⁹:
2stat aut talia h̄ere eē ab aīa: sine fauore cui⁹ nō
eēt: n̄ oīa talia p̄nt esse vere subiecta scibilia vt
liquido 2stat: sed per ens in aīa qz excludit a ra
tione subiecti scibilis itelligit esse qz significat co
pula in p̄pōne qz ungens p̄dicatū cū subiecto que
exprimit p̄ hoc verbū: est: cū p̄dicat tertiu adia
cens: t hoc est illud eē qz fit per 2pōne t diuisio
nez intellectus. nam circa 2pōne t divisionē con
sistit veritas t falsitas. vt dī. j. perhierme. vñ tale

Quinta 2ditio est qz subiectū scibile nō est de
monstrabile in facultate in qz est subiectū: colligo
hoc ab Aristo. j. posterior. j. qñ. d. qz de subiecto

De vero

op̄z p̄cognoscere si est t quid est: binc est qz dixit
Lynconien. in p̄hemio. primi posterio. qz nullius
artificis est stabilire suū subiectū eē: t Auer. 2. 8
aīa. 27. 12. metaph. 5. dixit: qz nō p̄t artifex p̄
bare suū subiectū eē neqz partes subiectiuas: n̄
Lynconiensis. j. posterior. 2. in principio voluit qz
p̄t artifex probare partes subiectiuas sui subie
cti: l̄ non subiectū t̄c. **E**t rō boz oīum est: qz
dem̄atio est ex notiorib⁹ t priorib⁹. In scia aut
nihil d̄z eē p̄t t notius suo p̄pō subiecto: quo
possit dem̄ari t̄c. Et ex his in fero 2ditionē affir
matiuā subiectū debere esse notissimū in scientia:
cu3 eius notitia māuducamur in cognitionē alio
rum que ibi differuntur.

Sz qz si est: qz est subiecti. ḡ dubitabilis p̄
positio ḡ. p̄t artifex p̄bare suū subiectū esse. vñ
Auer. 6. naturaliū pbauit aīaz eē qz erat subie
ctū in lib. de aīa: t Aris. 4. celi. 37. p̄to de gene
ratione. 43. t in. 2. de gnōne a. 16. textu vñqz ad
24. pbauit el̄nta eē qz sunt subiectū vel saltē pars
subiectiuas subiecti naturalis phie ergo.

Pro solone dixit Alber. Mag. 2. poste. capi
te. 2. qz qz si est non est qz subiecti sed passionis.

Cotra ḡ qz si est eēt qz cōposita nō simplex
Arif. ibidē. 2. posteri. Nāz qz si est passionis est
qz 2posita: qz idēz est qz rete virūm passio sit t an
passio iſit subiecto: accintis. n. eē est inēt vt dī. 7.
metaph. 2. Quare dico qz qz si est p̄t dici qz sub
iecti respectu p̄cognitionis qz nomis ipsius sub
iecti: vel qz tenus p̄t pbauit subiectū ee a posteriori
ri fillo hypotheticō vt colligis ab Auer. 2. phy.
22. 26. t sic saluo qz si est subiecti scibilis p̄t dici
p̄cognitionis t qz t̄. Ad Auecennā dico qz pbauit
aīaz eē a posteriori t fillo hypotheticō vt p̄z. Ibi
qz nō iconuēit: qz talis pbatio est dimiuta t mo
dicula inuitio no vera pbatio. Arguebat. n. sic si
op̄ones anīe sunt: aīa est: s̄z op̄ones aīe sunt. ergo
aīa est: p̄z. quanti valoris sit hec ratio. Ad aliud
dico qz Arif. ibi pbauit el̄nta esse quattuor non
el̄nta esse vt constat locis illis t̄c.

Sexta 2ditio negatiua ē qz subz scibile nō est

ens in aīa: h̄ec ponit Arif. 6, metaph. 8, t̄ pens

in aīa nō intelligit qz h̄ obiectiuo in aīa sic co

gnitū in cognoscēte nec id qz h̄ eē tm̄ per aīaz t

qz depēdet ab ipsa aīa in suo eē: qz de talib⁹ h̄

vera scia vt p̄z. de tpe. nuō. s̄l̄ de actib⁹ t habiti

bus itellus. S̄l̄ de scibis intentionib⁹ logicalib⁹:

2stat aut talia h̄ere eē ab aīa: sine fauore cui⁹ nō

eēt: n̄ oīa talia p̄nt esse vere subiecta scibilia vt

liquido 2stat: sed per ens in aīa qz excludit a ra

tione subiecti scibilis itelligit esse qz significat co

pula in p̄pōne qz ungens p̄dicatū cū subiecto que

exprimit p̄ hoc verbū: est: cū p̄dicat tertiu adia

cens: t hoc est illud eē qz fit per 2pōne t diuisio

nez intellectus. nam circa 2pōne t divisionē con

sistit veritas t falsitas. vt dī. j. perhierme. vñ tale

Dialectices

esse dī ens in aīa: qz h̄ esse mere soluz per aliam
t p̄ter opus anime nihil ē: t tale ens vocitat ibi
Auer. 6. metaph. 8. ens veridicans qz nō h̄ ingt
cām nisi aīaz. Ex qz 2cludo 2ditionē affirmatiua
qz subiectū scibile d̄z esse vez ens t reale nō peni
tus ab aīa. vñ in scia 2cludit passio de subiecto:
passio aut nō ē maioris entitatis qz subiectū t̄c.
Sep̄ta t vltima 2ditio negatiua est qz subie
ctū nō sit equocū: p̄z. qz subm̄ scibile d̄z eē vñi⁹ rō
nis: t diffinibile. Ex qz nō iferas qz debeat eē vñi
vocū vt qdā credunt. Nāz t̄ termin⁹ vere analo
gus p̄t esse subiectū scibile vt plane. d. Auer. 4.
metaph. 2. 21. t. 2. de aīa. 30. vñ non est tanta
vñitas subiecti scibilis qzta scie. nā eadez est scia
corruptibilis t icorruptibilis. 2. physi. 71. gb⁹ tm̄
nihil est cōe vñiūocū. 10. metaph. vltio. op̄z ergo
subiectū esse vñiūocū vel analogū t̄c.

Nūc ingramus cōditiones affirmatiua ip̄si⁹
subiecti scibilis. qz p̄ia est qz sit diffinibile. Et
rō est: qz eius diffō mediū existit in 2cludēdis de
eo passiōibus. Et talis diffō qd subiecti t pp qd
passionis palā explicat vñ. Auer. j. celi. 2. vñus/
quisqz artifex tenet p̄mo describere subiectū qz
speculat: id quod semper obseruaf ab Aristo. in
suis codicibus t̄c.

Scđa 2ditio est qz sit cātū causis inqz 2trinsecis
dum qz scia p̄ia sui diuisiōe diuidit. 6. metaph.
p̄to in realē t fmocinalē: realis partis in practi
cam t speculatiuā: practica in actuā t factiū se
terminās. Ex qbus fit vñū per se t̄c.

Tertia conditio est qz subiectū scibile est p̄i⁹
sua p̄pria passio: tripli p̄mitate originis: p̄se
ctionis: t cognitionis vt est manifestuz.

Quarta 2ditio est qz subiectū scibile d̄z eē po
sterius ex nā rei medio. s. sua diuisitione: p̄z. hoc
qz totū est posterius p̄prias partibus.

Quita 2ditio subiecti scibilis est qz qdditas
ipsa scibilis est in ipso subiecto. pbaf: qz in ip̄o est
sua p̄pria passio qz de eo quicif in 2clone dem̄a
tionis ratione cuius de eo h̄etur scientia.

Sexta p̄prietas subiecti scibilis ē qz sua qd
ditas scibilis est formalis t ex nā rei a ipso distin
cta: pbaf p̄io: qz 2tinens sub diuersis p̄dicamen
tis. s. passio t subz. ḡ distinguunt fm suas rōnes
formales. Tū qz nihil dem̄at de se ip̄o oīo idē.
Septima t vltima p̄prietas est qz sua qddi
tas scibilis ēt realiter distinguit ab ipso subiecto
scibili t̄c. cū sint in diuersis p̄sue generibus.

Doctor subtilis in vñbus. q. 3. tris tm̄ assigna
vit 2ditioes subiecti scibilis p̄ia qz sit notū si ē t
qd est. Scđo qz p̄ ei⁹ qz qd ē. pbaf de eo passio
nes. Tertia qz oīa alia 2siderat in tali facultate
ad eū reducat. Et ex his vñbus 2cludamus qz
ad hoc qz aligd sit subiectū in aliq scia hec exigū
tur qz tale nō sit ens. pbifiū: nō ens per accīs nō
corruptibile: nō icōicabile: nō dem̄abile ibidem
nō ens in aīa: nō equocū: l̄ sit vez ens positivū p

Subiecto

se necessariū t vñt t notissimū ibidē vñiūocū vel
analogū diffinibile t vere cātū causis 2trinsecis
prius p̄pria passio: origine p̄fectio: t cognitio:
t tale est ibidē p̄ncipalē intentuā in tali facultate
ad quē oīa alia ibi pertractata attribuunt t pro
pter ipsum considerantur t̄c.

Et notan. h̄ ḡ subiectū in scia nō p̄t eē prius
simpli t noti⁹ oīb⁹ in tali scia 2siderat. pbaf:
qz diffinif. ḡ p̄ notiora t priora. ḡ sue partes sūt
priores t notiores ip̄o. Itē cāe ip̄o sunt ip̄o prio
res t notiores vt 2stat. iō solet dici subiectū esse
notissimū tāqz qz t via attributiōis: qz ad ipsu
s oīa ibidem considerata attribuunt.

Et apud Scotum in p̄logo sñiaz in qōne de
subiecto Theologie subiectū in scia 2tinet vñtualē
oēs veritates t oēs habitus illi⁹ facultatis: t ex
hoc cognoscit apud ip̄o qz sit vez alicui⁹ scie sub
iectū. Et his oīb⁹ addo qz cognoscit illud eē vez
subiectū in aliq scia qz querit cū p̄cipalissima
passio: ibi 2siderata: t de quo talis pbaf in illa
scia t ex his oībus p̄z. qd regrat ad vez stabili
dūz subiectū t quo sit inuestigāduz in quis disci
plina t hec sufficiat de hoc scđo articu. t̄c.

Articulus tertius.

Pro expeditione tertij articu
li obseruāt
dum qz scia p̄ia sui diuisiōe diuidit. 6. metaph.
p̄to in realē t fmocinalē: realis partis in practi
cam t speculatiuā: practica in actuā t factiū se
terminās. Ex qbus fit vñū per se t̄c.

Tertia conditio est qz subiectū scibile est p̄i⁹
sua p̄pria passio: tripli p̄mitate originis: p̄se
ctionis: t cognitionis vt est manifestuz.

Quarta 2ditio est qz subiectū scibile d̄z eē po
sterius ex nā rei medio. s. sua diuisitione: p̄z. hoc
qz totū est posterius p̄prias partibus.

Quita 2ditio subiecti scibilis est qz qdditas
ipsa scibilis est in ipso subiecto. pbaf: qz in ip̄o est
sua p̄pria passio qz de eo quicif in 2clone dem̄a
tionis ratione cuius de eo h̄etur scientia.

Sexta p̄prietas subiecti scibilis ē qz sua qd
ditas scibilis est formalis t ex nā rei a ipso distin
cta: pbaf p̄io: qz 2tinens sub diuersis p̄dicamen
tis. s. passio t subz. ḡ distinguunt fm suas rōnes
formales. Tū qz nihil dem̄at de se ip̄o oīo idē.

Septima t vltima p̄prietas est qz sua qddi
tas scibilis ēt realiter distinguit ab ipso subiecto
scibili t̄c. cū sint in diuersis p̄sue generibus.

Doctor subtilis in vñbus. q. 3. tris tm̄ assigna
vit 2ditioes subiecti scibilis p̄ia qz sit notū si ē t
qd est. Scđo qz p̄ ei⁹ qz qd ē. pbaf de eo passio
nes. Tertia qz oīa alia 2siderat in tali facultate
ad eū reducat. Et ex his vñbus 2cludamus qz
ad hoc qz aligd sit subiectū in aliq scia hec exigū
tur qz tale nō sit ens. pbifiū: nō ens per accīs nō
corruptibile: nō icōicabile: nō dem̄abile ibidem
nō ens in aīa: nō equocū: l̄ sit vez ens positivū p

Franc. Laeg. sup Fallac. 13

Questio

De vero

mētorū Aristo, cui ad miniculārū Morphy. de. 5. vībus: et Gilbertus Dialectanus de. 6. princi- pīs. scda opatio dī qdō vel diuisio ad quāz ordi- nāt liber phiarū, tertia dī discursus cui parti di seruiunt relig libri logice vbi agit de syllo & suis spēbus vt liber pōrū posterio, topico, & elenco. Et nota qdā tertia opatio itellus ē sīm illud qd est ppriuz rōnis. s. discurrere & deuēire de notitia noti in cognitionē ignoti: ideo alie due opatio- nes in ipsam ordinant: sic ea qd disseruit prime & scda opōnū intellus subordinant his qd spectat ad tertia tē. qd logica pncipalr ē de his que spectat ad tertia intellus opationē: cū sit facultas inuēta tñ ad discurrendū & discernendū vēz a falso. Id, cīco tractat logicus & termis simplicib⁹ & de cō- positiōe & diuisiōe & de religs spectatibus ad pri- mā & scda intellec̄tus opationē in ordine ad sylloz & alios modos arguēdi. iō illa dīr a dyalektico se cundaria intentionē considerata: hec vō primaria. Quare ex his erit subiectū a nobis in tota dyale- tica inuestigandum.

¶ Alteri⁹ est sciēdū: qd ea pars logice p̄tinēs ad tertia opationē intellec̄tus distribuit in. 4. pncipa- les portiones sīm qd syllis de qb⁹ ibidē agit reponi- tur in qduplici dīria. Alius enī dī syllus simplr p̄scindēs a qdūḡz mā: & nō ḡctus. Alius est ḡct⁹: qd est triplex: qdā ḡctus ad mām necessariā & de- mōstratiūs vocatā: qdā ad māz pbabilē & dyale- kticus nūcupat: aliis ḡctus ad māz apparenter veraz & sophistic⁹ appellatā: de pīo disputat in libris pōz: de scdo in posteriorib⁹: de tertio in to- picis: de qdō in elechis. Cōstat autē eū sylluz qui ḡctus ē ad māz nečia ēē pfectiōe & alij p̄statiō- rez. Lui⁹ ppriū ē aggnāre scia: vt dī. 1. poste. 2. vbi alij opionē vel ignoratiā parint. Quare vi- detur qd alij in ipm ordinē & qd ipz attribuant tāqz ad ipm p̄ se consideratū in logica: sīz dī hoc sta- tim videbis in disputādo de subiecto ipso toti⁹ lo- gices. Quare qdū articulū aggrediamur i quo speculabunf patrū sīne in hac mā.

Articulus quartus.

Reperiuntur qd volunt qd li termi- nūs sit subm in tota logica: alij dicut qd vor. qdā qd orō: nō nulli mo- dū sciēdū ponūt subiectū: pleriqz argumētātēz: nō pauci ens rōnis: alij asseverat qd scda inten- tio alij p̄ceptū formatū ab actu rōnis. Multi syllum in coi ee vēz subiectū affirmat: alij demōstratiōez: iste sunt pōnes hacten⁹ repte de subiecto logice: qdū fundamēta sigillatiz explanare ac castigare erroneū cēsō: iō ope retiū duxi solū famosiores & viroz illustriū ptractare: ne sīmonis plixitate offensionē hec adeuntibus inferam.

¶ Pretereo igif eos qd dicut qd li terminus vñli orō ē subiectū: qd illa nō pncipalr consideratū in lo- gica: iō secūdaria intētōe vt p̄z, in artic. 3. qd nō

p̄nt eē subiectū. Ad alias deueniamus. ¶ Quidā dicut qd li vor ē subiectū in logica: qd Aristo, diffiniēbat oīa. j. phierme. p̄ vocē. vñ dīce- bat qd orō ē vor. Similr nomen est vor vñbū est vor tē. Sīz syllus est orō. qd ē vor. sīl̄r dem̄ra- tio ē syllus qd orō qd vor. Et deniqz oīa considerata in logica qdūtēn sub hoc termino vor vñp̄z. ergo li vor est subiectū logice: cū in ea nō disputeat nisi de vocib⁹. vñ apud istos termini mētalis vel scr̄pti nō sunt noīa. sīl̄r oīones mētales nō sunt oīo- nes. sīl̄r syllis in mēte: qd nō sunt voces tē. ¶ Relinquaf hec opio: cū locica pncipalr sit de p̄ceptū & intentiōib⁹ scda vt qd stat: & verius rō ofonis & syllogismi est in p̄ceptu & mēte qd in vo- ce vt qd stat: cū in sola itellus qdōne & diuisiōe cōsi- stat veritas & falsitas. Alii oīes passiōes syllogis- mi sibi egz bñ līunt in mēte ab sīl̄z hoc qd p̄ferant voce. Et dem̄ratio in mēte est verio: qd in voce. ¶ Rursus li vor nullibū diffiniēt in logica nec sī ea p̄banf passiones alij in logica vt p̄z. qd non est opportunū subiectū logice: p̄z. qdūtē ex scdo arti- culo: qd ille sunt qdūtē regite ad subiectū. Ad suā rōne dīc qd Aristo, diffiniuit p̄ voces: qd ipse sunt instāa ad docendū: qd fauore vōcū exprimif mentis p̄ceptus vt dī ibidē ab Aristo. tñ p̄ceptus pncipalr consideratū a logico tē.

¶ Parisiēses voluerē subiectū logice ēē modū sciēdi: cū oīa qd tractant in logica ad ipm reducā- tur & tota logici intētio est tradere notitiaz demō- sciēdi. qdē tē. vñ Aristo, & Auer. 2. metaphy. 15. logicam appellant modū sciēdi.

¶ Cōtra hāc opionē arguit p̄mo sic: nullibi dif- finit iste terminū modū sciēdi in logica & nullibi de eo p̄banf alij p̄petates. qd nō ē vēz logice subiectū: qdūtē ē clara cū illa regrant ad qdūtē- dū subiectū vt est patefactū articulo. 2. Itēz nō querit qd pncipalissima passione considerata a lo- gico que est esse aggeneratiū sciētē vt declarat̄ iſra. ergo nō est cōmodū subiectū logice.

¶ Alia est opinio qd scda inten- tio est subiectū: ppter dictū cōe: qd logica est de secundis intētio- nibus vt. d. Aluice. in pncipio sue logice.

¶ Quidā dīxere conceptum formatū ab actu rationis: quia de his est logica.

¶ Btūs Doc. in. 4. metaphy. 5. & in quodā suo libello de nā generis dīxit qd ens rōnis ēē vēz logi- ce subiectū: qd logica solū de ente rōnis ptractat. vt patuit in tertio articulo: & hoc nomē ens ratio- nis est qd cōissimū consideratū in logica p̄ se notū sub quo oīa pertractata in logica cōtinent & ad ipm reducunt. ergo remanet opportunū subie- ctū totius logice. ¶ Hro ipprobatiōe huius opi- nionis nota qd he tres nūc recitate positiones idē dicunt & non differunt inter se. vt dicebat Scot⁹ qdōne. 3. vñiversaliū. Ideo eisdem rationib⁹ ca- stigabunf. vnde contra has opiniones etiā pro-

Dialectics

cedūt rōnes facte cōtra Parisiēses: qd nullibi in logica talia assignata subiecta definiunt vt qd stat nec de eis aliqd excludit: nec querunt cū illa p̄n- cipalissima passiōe: qd nō p̄nt eē oportūnū subz tē. ¶ Ampli⁹ talia subiecta sunt termini 2plexi. qd nō sunt vere subiecta scibilia: p̄tē ex his qdixim⁹ in scdo articulo. Nā de rōne subiecti scibilis est qd sit qd̄ scōplexū diffimile tē. ¶ Rursus talia assignata nō sunt ve vñu ensp- se. qd tē. ¶ Alez diceret hic Thomiste & sīl̄r fau- tores aliaz opionū qd duplex assignat̄ i scia subz. s. qdētū & adeqz qd ē id qd qdūtē sub se ade- quate oīa ibi considerata. Et pncipale qd est pnci- palr intētū in tali disciplina: & cui pncipalr noti- tia qdī quo stātē dicut qd de subiecto qdētū in scia nō p̄mittit diffō nec de eo aliqd passio p̄ba: qd est qd cōissimū & notissimū in scia: & nō oīz qd ta- le subiectū querat̄ cū pncipalissima passiōe i ta- li facultate considerata: sīz ille sunt p̄petates subie- citi pncipalr & sic tollunt rōnes nře p̄ illas pōes qd̄ inqunt illa ēē subiecta logice qdētū nō qdēz pncipalalia vt argumēta nřa optime quincunt & sic nihil habem⁹ tra p̄fatas positiones.

¶ Sīz iſurgam⁹ tra istos affirmates talē distin- ctionē de subiecto ēēvanā & chimericā. Nam in scia nō dīz poni nisi vñicū subiectū: qd scia capit vñitatē a subiecto vt dī. 1. poste. 2. 25. qd dupli- cato subiecto duplicare scia: & Aley. esset pfecto diminut⁹ cū nūqz faciens vba de subiecto dixerit qd̄piā de tali subiecto qdētū. Itē apud Aley. vñ hec seqla de hoc subiecto nō p̄co ḡscif qd & qd: & eo nō p̄banf passiones & p̄petates: qd nō ē subie- ctū. Ex quo ifero subiectū qdētū qd dicut ipi non debere diffiniri in scia & de eo qd̄ p̄bari esse subiectū fictitiū & p̄ qd̄s talē distinctionē nō satis- facere Aley. ponēti semp tñ vñu subiectū in scia.

¶ Alii ēt Alber. magn⁹. j. meta. ca. 2. in si. & Lō- ciliator in suis dīntiā dīria. 5. penit⁹ abhorēt ta- les distinctiones de duplii vel triplici ali⁹ posue- rūt subiecto & inqunt qd̄ talis distinctionē p̄ducit ad magnos errores in scia: qd in scia ē, pponēdū tñ vñu subiectū vt planevoluit Aley. j. poste. ca. 25. qdē p̄ruina illi⁹ rōniōis qd̄ a multis approbab.

¶ Voluit Alber. magn⁹ pncipio sue logice qd̄ argumētatio ēē vēz logice subiectū cū pncipalr logic⁹ ēēdat dare notitia modoz arguedi qd̄ oēs qdūtēn sub hoc termino argumētatio tē.

¶ Hec positio tollat illis eisdē rōniōib⁹ qd nullibi diffiniit ab Aley. in logica nec de ea qd̄ p̄ba: vt p̄z. nec ipsa querit cū illa pncipalissima passiōe a logico considerata vt est claz. qd nō ē subiectū. cō- modū totius logici negotij tē. vñ vt dīxit Auer. p̄to celi. 2. semp dīz artifex p̄mittere diffōnēm sui subiecti tāqz pncipiū in illa facultate: nō eā p̄sup- ponē: iō nō valz qd̄ dicat qd̄ Aley. ei⁹ diffōnē ei⁹ p̄- supposuit tāqz notā: sīz qd̄ mai⁹ ē nūqz ipē alij p̄

Subiecto

bauit p̄petatē de h̄ termīo argumētatio: qdē tē. ¶ Tenuit Sco. 3. q. vñiuz qd syllis simplr sit vez subiectū toti⁹ dyalektice: cū diffiniat p̄io p̄ioz. j. & ibi de eo p̄banf passiones & p̄petates: & ad ipm oīa considerata in logica reducunt & pp ipm qd̄ide- rant qd̄ declarat qd̄ tractat̄ in veteri logica d̄ ter- minis simplicib⁹ & de enūciatiōe & oīdne put sūt sue p̄tes integrāles: sīl̄r de ptib⁹ ei⁹ subiectuīs. s. qd syllis dyalektico & dem̄fatiū & sophistico differit inqnt pp ipz: sīl̄r alie spēs argumētatiois sicut idu- ctio enthīmemā exēplū reducunt ad ipz syllz tā qd̄ ipfectū ad pfectū: quare excludit ipz syllm sim p̄l̄r ēē vez logice subm: cū in eo occurrit qdūtēs regsite ad subiectū vt est patefactū tē. ¶ Cōtra demōstratio est qd̄ absolute pfecti⁹ qd̄ syllus simplr vt est claz cū sit sylls apoditicō hoc ē: scia: z. pariēs. j. poste. 2. qd̄ poti⁹ ordinabit̄ & reduceat̄ sylls simplr i demōstrationē qd̄ ecōuerso. ¶ Ampli⁹ arguo formalr qd̄tra Sco. sic: nihil cō- sideratū scđaria intētēne in vna facultate p̄t ibi ēē vez subiectū: sīz syllus est bmoi: qd̄ nō p̄t esse subiectū: discursus est clarus: & maior: p̄z: qd̄ illud ponit subiectū qd̄ pncipalr intendit in scia non qd̄ considerat in ordine ad aliud tē. minorē p̄t exp̄- se Auer. j. p̄ioz. ca. j. vbi di. qd̄ iſigitio de syllo est pp demōstrationē & qd̄ notitia demōstrationē in logi- ca pncipalr ingr̄ pp quā tractat̄ de syllo. qd tē. Idē colligit ab Aley. ibidē in p̄mis vñis libri po- rū: ibi inqnt qd̄ sua intētē ē tractare de demōstra- tiōe tñ p̄z de syllo di. se vba facturum. ¶ Ex qd̄ p̄t colligi qd̄ tractat̄ de syllo in ordine ad demō- strationē vt palā di. Auer. ibi qd̄ p̄z qd̄ tractat̄ de syllo scđaria intētēne & in ordine ad demō- strationē. qd̄ nō dīz stabiliri pncipale subiectū & vez logice cū nō sit pncipalr intentū & considerat̄ a logico. Ex qd̄ p̄z qd̄ rō sua qua quincebat syllz ēē ponēdū subm̄ peccat mirabilr: qd̄ ē falsuz qd̄ oīa considerata a logico pp ipz considerat̄ & ad ipz reducant̄ īmo ipse considerat̄ in ordine ad aliud: & ad aliud reducunt̄ vt est declarat̄. quare tē.

¶ Declaro ēt ex alio qd̄ nō possit ponit vez subie- ctū logice: qd̄ nō querit nec de eo p̄ba pncipa- lissima passiōe intētē & considerata a logico: qd̄ est ēē aggerneratiū scie vt p̄z. vñ logic⁹ pncipalr intē- dit tradere notitia illi⁹ iſtrumēti qd̄ est aggenera- tiū scie: cū logica sit ēē modus sciēdi docēs mo- duz ac grēdi scia: vt plane bī. 2. metaphy. 15. vñ tradere notitia & modū aggernerādi scia: est p̄n- cipaliter intentū a logico: id qd̄ cū nō p̄petat syll- logismo sub rōne sua cōi vt ponit a Scoto subie- ctū: cōcludo qd̄ clare ac expedite ipsum sub rōne illa cōi nō posse esse logici vez subiectū tē.

¶ Dopter hec oīa dīxit Excellētissimus pre- ceptor Tib. Bonon. in principio sue dyalektice qd̄ iste terminū demōstratio est subiectū totius logi- ce cū sit finis totius logici negotij: t id qd̄ princi-

Questio

De vero

paliter intendat logicus in sua consideratione: vt p^r ex dictis cōtra hoc, subtilez: vñ ēt ei ppetunt peditioes oēs registe ad subiectū. g. diffinif etiāz t de ea pbanū passioes vt p^r p^r postef. 2. t oia s logico agitata ad ipsuz reducunt t pp ipsuz cō siderant vt p^r ab Auer. p^r p^r p^r p^r cō siderant ut p^r gen^o: descēdit aut ad syllogismū demonstratiū t dialeticū per dīas formales qz forma syllo gismū est illatio t modus iſerēdi vt p^r t ad ipos est vpx gen^o: syllogismū sit pp demōstrationē g. tē. Itē hoc nomē demōstratio querit cū illo principalis simo p̄dicato intēto a logico. s. aggerneratiū scie vt cōstat ergo remanet oportunuz toti dialetice subiectū: t hec sūa hac tēpestate facta ē cōis: t fere ab oībus approbat: t inter alias est pfectolonge eruditior: ac p̄statiō.

Ego autem ne semp auditor sim ac recitator alienē sētentie nouā in hac materia habeo opinionē quā statim aperiaz in articulo sequēti: p^r tñ op̄p̄tū duxi declarare quare mibi clarissimi p̄ceptoris sūa in totū nō satisfaciat.

Clīmo mibi nūqz placuit hec opio qz vt pulcherrime declarauit Sco. in vñb^o Dorph. logi cus nō cōsiderat scdās intētioes vt actu sunt p̄mis applicate: qz sic cōsideraret ens mere p accidēs vt zstat: vñ ex terminis scde intētiois t p̄tē non formant nisi ppōes accidētales hō est spēs aial est gen^o tē. Sz cōsiderat inqz optime Sco. scdās intētioes vt applicabiles primis qz zposituz ex scda intētioe t p̄ia est ens mere p accidēs. Ex qz pulcherrima declaratōe in sero qz iste termin^o demōstratio iportat vñ per accidēs. s. formā syllo gisticā applicatā māe necessarie qd est vñ p accidēs vt cōstat cū sit aggregatū ex p̄ia intētione t scda: vñ iste termin^o demōstratio iportat syllo gismū actu applicatū māe necessarie. s. pcedētez ex p̄mis veris necessarijsgz ppōnib^o tē. qd est vñ per accidēs: qz accidit syllogismo qz sit in talimā necessaria vt zstat ergo li demōstratio iportat vñ per accidēs: ergo nō est oportū subiectū vna potissima qdito req̄ita ad subiectū sit qz nō sit ens p accidēs vt patuit scdo arti. qf tē.

Confirmat qz demōstratio addit supra syllo gismū dīaz accidētales. s. māz necessariaz: vñ de scēdit syllogismus: in syllogismū demōstratiūz t dialeticū p dīas māles: māz trahit ad ipsos p̄p̄abile t necessariū que se tenent ex pte māe syl logismi. s. ppōnū ergo iste terminus demōstratio iportat ens per accidēs: vñ pp hoc vt docuit hoc. subtilis p^r p^r p^r q. 6. syllogism^o nō p̄t eē genus ad demōstratiūz t dialeticū: qz trahit ad illos per differētias māles vt est dictū: nō p̄ differētias formales qd exigit ad vpx gen^o qz descen dat per differētias formales in suas spēs vt dif fuse declarat. 2. metaph. iō zcludebat qz syllogismus est totū in modo hoc ē superi^o p accidēs ad demōstratiūz t dialeticū: t demōstratiūz est pars in modo, i. in sero p accidens respectu syllo-

gismi: qz addit supj ipz dīaz accidētales t māle tē. **C**ande t p̄ceptor p^r p^r p^r p^r fatetur qz syllo gismus simp̄r trahit ad syllogismos p̄ie t scde figure t tertie per dīas formales qz forma syllo gismū est illatio t modus iſerēdi vt p^r t ad ipos est vpx gen^o: descēdit aut ad syllogismū demonstratiū t dialeticū per dīas māles t accidētas t plane ibi fatez qz accidit syllogismo qz p̄cedat ex veris t necessarijs ppōnib^o. Ex qb^o oib^o zcludam qz clare t expedite qz iste terminus demōstratio nō dēat stabiliri vpx logice subiectū cū ip̄oret vñ per accidēs nō vere vñ per se vt satis supqz satie est pfectactū. Quare tē.

Cleruz statim insurget aliquis dicens qz idēz dicit p̄ceptor p^r p^r p^r cap. p^r occurrit huic difficultati eāqz dissoluit quādō ibidē dicebat qz li demōstratio l̄ addat differentiā materiale su p̄ia syllogismū: tñ nō importat vñ per accidēs sicut facit hō alib^o qz ille p̄misse que stant sub demōstratione nō possunt trahi ad p̄abilitatē: t ille syllogismus qui demōstratiūs existit nō p̄t esse dialeticus sicut hō qui stat sub albedine p̄t venire sub nigredine vt zstat t merito huius saluat qz li demōstratio non. d. vñuz per accidēs t sic erit subiectū scibile. Quare rationes nostre frivole existunt.

Contra li demōstratio iportat secundā intētione actu applicatā p̄ie. Cū dicat formā syllo gisticā actu applicatā materie necessarie: ergo iportat ens per accidēs.

Cmplius accidit syllogismo qz sit in materia necessaria magis qz in p̄abiliti: sed demōstratio importat syllogismū applicatū materie necessarie ergo dicit mere id qd est per accidēs.

Cursus forma syllogistica que existit in materia necessaria causans ipsuz demōstrationē po test eque bene saluari t reperi in materia p̄bili vel falsa apparēti sicut in illa ergo demōstratio. d. qd est per accidēs iportans talem formā in talimā necessaria tē.

Cneqz illud dictū qz p̄misse que stat sub demōstratione nō possint venire sub p̄abilitate: nec qz est syllogismus demōstratiūs possit esse dialeticus facit qz demōstratio nō importet vñ per accidēs: vnde nihil est in p̄posito: Nam vt habet scdo physi. 8. rep̄if accidens(dico cōe) inseparabile qd quidē non potest a suo subiecto separari: t subiectū nō p̄t stare sub opposito illi^o accidētie: t tñ aggregatū ex illo accidēte t subiecto est vñ vere per accidēs: licet tale subiectū nequeat stare t iueniri sub opposito illi^o accidētie: vnde dicēdo nasus simus dico vñuz p accidens l̄ simitas sit inseparabilis ab illo naso: vñ talis nasus nō p̄t esse sub suo opposito: l̄ forma nasi possit saluari absqz simitate: tñ ēt talia dicunt ens p accidēs vt ēt docuit Themist. p^r postef. ca. 14. Ita i. p

Dialectics

posito l̄ p̄misse que sunt sub sillogismo demōstra tio no possint venire ad p̄abilitatē merito cui^o p̄stituāt sillogismū dialeticū pp hoc nō tollit qz tale aggregatū sit vñ per accidēs: cū non necio sillogismus ponat cū talib^o p̄missis necessarijs p̄stituētibus demonstratiūi imo eqz bñ saluat t p̄test eē sub suo opposto. s. sub p̄missis p̄abilitib^o vñ falsis: qz zcludo qz hoc nomē demōstratio non dicit vñ ens vere per se sed vñ per accidēs vt est claz ex declaratis: t per qz iſero qz nō est cōmodū ac oportū subiectū toti^o logici negotij: qz ē tps qz tādē veritatē in materia ape riam^o t ad articulū quintū descēdamus.

CArticulus quintus.

Pro decisione. igif difficultatis sciēdū p̄io logi caz facultatē eē a p̄scis phantib^o inuentū ad regulādū intellectū nrm in suis trib^o opōib^o de qb^o dixim^o in tertio articulo: qz cū hō non intelligat ni si cūz discursu ac ratiocinio sepenēro in tali sua opatione caderet error nisi a dialetice dogmatib^o regularetur vt alibi diffuse ē a nobis patefa ctū: logica īgr p̄scis modū discurrendi t ar gumētādī edocet. Nā vt declarat. 2. meta. 2mē. 15. principalis logici intētio ē tradere modū sciēdī: t dare notitiā ei^o instrumēti quo acq̄rif scia: t qz cōqz disputat logic^o ad hāc facit intētione. Mo tutia igif sillogismi demōstratiūi principaliter in logica īgrif: t cūcta a logico agitata pp eius notitiā bñdā pertractant^o vt est dictū supra de mente Auer. p^r p^r p^r ca. 1. Nā disputat in logica de incomplexis simplicib^o t de oīone t enūciatione t de alijs spectantib^o tā ad primā qz ad secundā intellectū operationē pp notitiā ingrendā de sillogismo t de ei^o p̄tib^o t p̄petatib^o. Agif aut̄ s. sillogismo ppter ipm demōstratiūi sillogismū quē principali sua intentione cōsiderat logic^o t cuius notitiā principaliter explorat ac investigat vt est pfectactū de mente Auer.

Cota igif dialetici intētio t finis est tradere notitiā de sillogismo nō qdēm simp̄r t absolute sed de demonstratiūi quaten^o inqz est scie aggerneratiūs: t sic eē scie aggerneratiū est p̄cipa lissimū p̄dicatū a logico intentū ac agitatu. Ex qbus oib^o palaz zcludo qz hic termin^o sillogismū non quidē absolute t in cōi vt di. Sco. h̄ vt apodicon hoc est vt aggerneratiū scie vez existit totius logici negotij subiectū. Non dico demōstrationē pp rōnes adductas supra: qz li demēratio vi. t iportat vñ per accidēs vt est diffuse pfectactū. Non ēt dico qz li sillogism^o in cōi vt lensit hoc. subtilis ppter rōnes adductas qz eu t p̄tissimū ppter ureū dictū Auer. t ēt Aris. vi. di xi: qz ingessio de ipso sillogismo est ppter ipz de monstrationē. l̄ vez affirmo subiectū ipm sillogismū sub illa ratione.

Subiecto

Conoigif hāc vnicā zclusionē decisūa dis ficultatis. **P**rimū p̄priū ac verissimū totius dialetice subiectū est li sillogismū t apoditicon idētē qz scie aggerneratiūs. **Q**uā zclusionē ex declaratis supra pulcherrime statim deducam ac explanabo: demū que huic sūe repugna bunt refellaz. P̄rio pbo ipaz zclongē bac rōne. **I**llud est stabiliendū subiectum in aliqua fa cultate qd est scopon hoc ē p̄cipaliter intentuz t cōsideratū in tali disciplina ad qd qdēz oia alia ibidez agitata reducunt t ppter ipm cōsiderant: t in quo tādē zcurrūt oēs peditioes requisite ad subiectū: sed sillogismus sub illa ratione cōsideratus in dialetica facultate ē huiusmodi, ergo tē. maior illa ē clara ex quid nominis subiecti vt paut in scdo articulo. Minorez vero ad vngue de claro. **P**rimo quō tale nostrum subiectū habeat oēs peditioes requisite ad vez subiectū aperiaz: incipēdo ergo per ordinē palā est qz sibi septem ille conditiones negatiue conueniunt.

Clīma qz non est ens p̄hibitū est claz de se: scdo sūr qz non est ens per accidēs imo vere impor tat vñ per se vt. d. scdā 2dītio. Nā ille terminus sillogism^o sub illa ratione cōsideratus iportat zce p̄tū vñū secundariū quo zprehēdunt p̄misse ve re īmediate notiores cāqz zclusionis ac necessarie tē. ī ordine ad zclusionē necessariā vñ p̄spectum ad significata eaz.

Cel importat apud Scotū t suos sequaces vñā relationē rationis derelictā ab opatione ītel lectus p̄arātis p̄missas veras necessariās tē. ad conclusionē vel ad significata eaz.

CEx quo zstat quomodo tale nrm subiectū beat primā t secundā 2dītioz: hz ēt tertia t quaraz non. n. est ens coruptibilezimo ē incorruptible ad illuz sensum. s. simp̄r t vñr: est quoqz ens cōicabile cū sit quid vñle pluribus distribuibile.

CNon etiā est demīabile in logica vt liggo constat: p̄supponit. n. logicus ipm ēt nullaten^o pbat ideo p̄cognoscit de eo qz ēt sic hz qntā conditio nez. Nec ēt ens in aia ad illu sensum explana tuz ibi in sexta 2dītione vt constat tē. Nec ēt ter min^o equo^o vt est claz vt. d. septia 2dītio t sic in eo sunt oēs peditioes negatiue requisite ad sūm.

Constat quoqz qz ēt oēs 2dītiones affirmatiue: diffinif eteniz t hz p̄pas t peculiare passioes ipo posteriores que dīpo p̄bant per p̄pria media: ex quolido p̄z conside ranti qz etiā in eo sunt ille 2dītiones affirmatiue requisite ad subiectū scibile quas non replicabo aliter ne tēdo hec adeūtes officiam. **C**oīd aut̄ tale nostrū assignatū subiectū sit p̄cipaliter a logico intētū t qd ad ipm oia in logica p̄tractata re ducant t attribuant t pp ipz cōsiderent est manifestū ex declaratis supra. Cū scopon t finis vñt mate ītētus a logico sit tradere notitiā sillogismi

Questio

nō qđe absolute: s̄z quaten⁹ est scie aggenerati⁹
et qđg agit et qđiderat logic⁹ dirigit ad hanc me-
thā vt diffusæ de mēte Auer. ē patefactū. qđ t̄c.
Articulus sextus.

Aeruz contra hanc nostrā deter-
minationē iſurgūt
nō mediocres difficultates quas p̄ sp̄lemeñto do-
ctrine opus est dissoluere t̄c.

Contra. S. Hoc. 5. meta. 4. qđ ibi. d. Arist.
circa idē laborat logicus et metaphysicus. Sed
metaphysicus versat circa ens. ḡ et logicus. ergo
ens. s. rōis erit vez logice subm.

Contra eiusdē: illud est ponēdū subiectū in fa-
cilitate qđ est in ea qđ cōfissimū amplexēs oia ibi
qđiderata et ibi p̄ se notū: nō trascēdens metas
illī: s̄z tale assignatū a nobis subiectū nō est tale
in logica ergo nō est ei⁹ cōmodū subiectū: maior
apud ipm in p̄he. p̄mi s̄niāz est per se manifesta:
minor et clara qđ bic termin⁹ fillogismus sub illa
rōne qđideratus nō p̄prehēdit sub se cūcta a logi-
co agitata vt qđstat in multa sunt in logica ipso
cōiora et maioris ambit⁹ vt argumētatio sillogis-
mus simpliciter. ergo t̄c.

Certia dubitatio est qđ subiectū d̄z esse notissi-
mū in facultate in qđ est subiectū: s̄z in logica mul-
ta p̄periunt notiora qđ sit tale subiectū assignatū
nā oīo et noīa v̄ba sunt lōge notiora qđ sit ipse fil-
logism⁹: cū talia sint nobis nota vsq; ex grāmati-
ces facultate vt ē claz. Itē ptes sue diffinis sūt
notiores ipo cū qlibet diffinītio detur per notio-
ra. 6. Topi. 4. ergo t̄c.

Cuarto dubitaf qđ scripsit Az. 1. poste. c. 9.
et in. j. elēc. ca. 8. qđ logica nullū b̄z subiectū deter-
minatū ad qđ igitur tot laborare in stabiliendo
subiectum in logica.

Cuinto li s̄llis significat vel qđceptū vel rela-
tio rōnis nō euro: que nō cadunt sub aliq̄ sensu:
ergo nec ēt intelligi poterūt cū nibil sit in itellectu
qđ pri⁹ fuerit in sensu vt b̄z in de sensu et sensato:
Et pri⁹ poste. 14. dicebat Az. qđ deficiētē ē no-
bis aliquo sensu deficit notitia illī sensibilis idēz
Auer. pri⁹ poste. c. 33. qđ ois n̄ra cognitio or-
tu⁹ b̄z a sensu. ergo tale subiectū nō habet ratio-
nem subiecti scibilis. ergo t̄c.

Certo et vltio īduco argumētū cōe qđ forma
re sic soleo. ois scia acgris p̄ sillogismuz. ḡ de ipo
sillo nō est scia. ḡ nō est subiectū scibile sic logica
nullo mō et scia deducit qđna: qđ si de syllō ē scia
ergo per aliū syllō qđ ē falsuz: qđ queror de syllō
per qđ b̄z scia de sillogismo ī coi aut est notius et
de ipo b̄z scia: aut nō: si nō. ḡ per ipm nibil scitur
qđ per ignotū nihil scitur: si de eo est scia ergo per
aliū sillogismū: tūc qđro de illo alio et sic esset p̄ces-
sus in īfinitū qđ est erroneū. Nō ēt p̄t dici qđ de
sillogismo in coi b̄z scia per sillogismū in coi idē
sit notius et ignot⁹ respectu eiusdē. quare t̄c.

De vero

Cad bec oia sigillatim respōdēdo dico ad pri-
mu⁹ relictis supfluis negādo qđnam: et fateor logi-
cū versari circa ens rōnis: nō d̄z stabiliri subie-
ctum logicē: qđ nō b̄z qđitioes regitas ad hoc qđ
aligd sit subiectuz vt pbauim⁹ supra h̄. S. Tho.

Cad sedam difficultatez dico qđ illa maior ap-
probata a. S. Hoc. ē falsa: qđ rōne subiecti nō
est qđ sub se qđphēdat cūcta qđiderata in illa scia:
s̄z sufficit qđ sit id qđ p̄ncipalr ibi qđiderat ad qđ
oia alia ibi p̄tractata attribuan⁹ vt diffuse supra
enucleauim⁹. Quare p̄z ruina illī rōnis.

CPro solonē tertij pono b̄c qđsonē qđ qđdam
recētiores qđ subiectū in scia nō p̄t absolvē esse
notissimuz oib̄ ibi qđideratis nec qđ ad nos nec qđ
ad nām p̄ba p̄rio sic. Artifex tenet diffinire suū
subiectū p̄rio celi. 2. iḡ cū subiectū ī scia diffinia-
tur. Cōstat autē diffinētē oēz dari p̄ notiora et p̄ pora
vt docuit Az. 6. Topi. ca. 4. ḡ in scia necio ē alī
qđ noti⁹ et prius ab illo artifice qđideratū. Scđo
ad idē sic: vna qđitio assignata de subiecto scibili
est qđ sit cātū. S̄z vt palā b̄z. j. physi. 2. 3. 7. 4. cāe
sunt cāto notiores et p̄ores saltē quo ad nāz. ḡ in
scientia est necessario aliquid prius et notius pro/
prio subiecto. quare t̄c.

Co. si dicas cōtra vna ē qđitio subiecti assigna-
ta qđ sit in scia notissimū. ḡ. et ad hoc ē rō euīdēs:
qđ notitia subiecti manuducimur in cognitionem
alioz que ibi tractant: et est tāq̄ ianua ī domo qđ
nullus ignorat. ḡ subiectū in scia d̄z ē vere notis-
simū. **C**ōfirmat sic se b̄z subiectū ad sciam su-
cut obiectū ad potētā: s̄z potētē nibil noti⁹ p̄po
obiecto vt qđstat. 2. de aia. ergo ēt in scia nibil d̄z
esse notius. p̄prio subiecto.

Crīdeo qđ subiectū nō p̄t ēē notissimū abso-
lute via cognitiōis vt est demonstratū. S̄z ponis
subiectū notissimuz via inq̄z attributionis: qđ ad
ipm oia ibidē p̄tractata attribuin⁹ ad modū sepe
dictū. **C**āt rōne dico qđ nō v̄st notitia subiecti
manuducimur in cognitionē oīum lic̄ fere oīuz.

Cād aliud dico qđ ē argumētū a scut. qđ clau-
dicat: vñ ē oīmoda s̄litudoēt ē māfestū qđ t̄c.
Cād rōnō ad tertiat⁹ dubitationem nota vt
docuit Egi. Ro. p̄rio elech. in p̄he. s̄llis Sco. q. 1.
vñz et Auer. 1. phy. cō. 35. 7. meta. 2. scđo. qđ
logica duplex ē: docēs et vtēs: Az. est logic⁹ do-
cens qđ docet. p̄p̄as p̄cōnes logicales ex pp̄ijs
p̄ncipijs deducere: logic⁹ est vtēs qđn vtūf docu-
mentis logicalib⁹ in alijs facultatib⁹ qđ adhuc du-
plex existit vt docuit Excelētissim⁹ p̄cepto: Tib.
Bonon. in p̄ncipio sue dialetice: logica vtēs in/
strumēto vt dictū ē qđn in alijs disciplinis vtūf
instřis declaratis a logico sic sillo demātōe dis/
finitiōe t̄c. logica vtēs maria. pp̄one declarata
in logica ē qđn ī aliq̄ facultate vtūf aliq̄ maria
a logico declarata: scut facit Az. 1. phy. 35. qđ cō-
cludit vñā. pp̄one nālē ex hac maria īfinitū b̄z qđ

Dialectices

infinitū ē ignotū habita. j. poste. ca. 18. tūc Az.
d̄z phus logic⁹ vtēs maria. pp̄one: s̄llis in moralib⁹
qđ assūmit hāc enūciationē qđtraria sunt apta na-
ta fieri circa idē: virt⁹ et vitiū sūt qđtraria. ḡ. est mo-
ralis logic⁹ vtēs maria t̄c. his sic patefactis di-
co vt ibidē p̄prio poste. ca. 7. d̄claravit Lincon.

Cad sedam difficultatez dico qđ illa maior ap-
probata a. S. Hoc. ē falsa: qđ rōne subiecti nō
est qđ sub se qđphēdat cūcta qđiderata in illa scia:
s̄z sufficit qđ sit id qđ p̄ncipalr ibi qđiderat ad qđ

Cād aliud vt p̄prio aspectu negāda illa Arist.
pp̄o nibil est in itellectu qđ p̄fuerit in sensu: qđ
intelligētē celestes intelligunt: s̄llis chimera est intel-
ligibilis: s̄llis antīp̄s futur⁹ pariformiter sc̄de in/
tentiones oēs et in nullū hoy p̄t cadere sub sen-
su vt qđstat. Sūt qđ dicant qđ qđlibz tale cadit sub
sensu iterioz. l. imaginatiua et cogitatiua: s̄z b̄z nō
satisfacit Arist. intelligētē de sensu exteriori vt p̄z
exp̄sse locis illis. Dixit doc. subtilis. q. 3. vñz qđ
vera ē illa enūciatio de re solū māli extēsa et qđta
qđ est solū p̄ se intelligibilis: qđ cāt suā spēm p̄rio in
sensu demū in itellectu: et nō est vera de oib̄ itel-
ligibilib⁹: qđ multa intelligunt nō: qđ moueat p̄prio
sensu: s̄z p̄ reflexionē itellectus intelligunt t̄c.

Cāec ēt solo nō satisfacit: qđ pp̄o Arist. ē vñz
in oib̄ intelligibilib⁹ et ē vñz Arist. vñficiari vñz
vt p̄z locis illis. vñ. 2. de aia. 92. dicebat qđ hō nō
b̄z p̄t tractare d̄ odore: qđ hō prae odorat. ma-
le autē sensatū est male itellectū dicebat Auer. p̄z
qđ odor nō ē de his de qbus. d. Scotus. qđ t̄c.

Cāre dico p̄ nūc qđ illa. pp̄o patit multas
glosas vt ita dixerim: si d̄z verificari. primo nibil
est itellectu qđ p̄s fuerit in sensu b̄m. pp̄ia spēz
vt res māles: vel quo ad effectū: sic intelligētē ca-
dūt sub sensu. s̄llis antīa: vel qđ ad partes: scut chi-
mera cadit sub sensu qđ ad partes: vel qđ ad file si-
cut antīp̄s futurus: vel rōne fundamēti scut re-
latiōes taž reales qđ rōnis: t̄ s̄llis qđlitates de p̄ma
spē qđ poti⁹ d̄nr relatiōes. 7. phy. 20. Scđe igitur
intētoes dico qđ cadūt sub sensu quo ad eaž fun-
damēta et obiecta a qb̄ originant. qđ t̄c.

Cād vltimū rīndēdo p̄prio nō erit ītūle assigna-
re rīfōne. Octo. subtilis qđ p̄fecto inter alia ei⁹
dicta subtilissima existit l̄z patias aliq̄s īstātias: qđ
breuiter resoluēdo stat in hoc qđ de sillogismo in
coi b̄z qđ scia p̄ sillogismū vñ in p̄ticulari. vñ. ḡ.
format hec rō a Lynconien. p̄rio poste. c. 2. ois
sillogism⁹ faciēs scire. p̄cedit ex p̄mis veris necel-
sarijs t̄c. ois demāstriūs sillogism⁹ est faciēs
scire. ergo cōstat ex p̄mis veris immediate necessa-
rijs t̄c. per hunc sillogismū in p̄ticulari habet

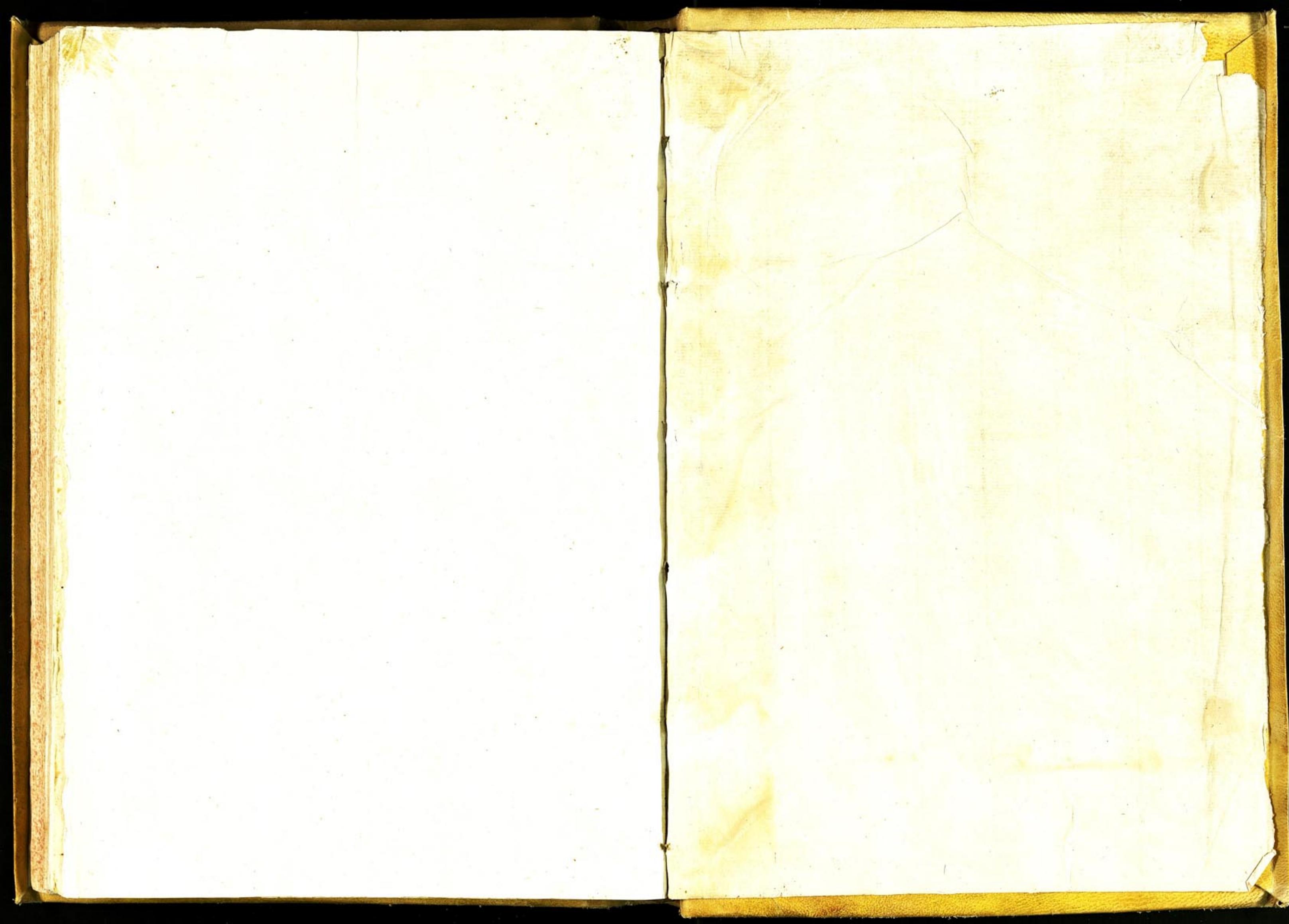
Subiecto

scientia de ipo sillogismo in coi et de tali sillogis-
mo particulari habet scientia per ipsummet inquā-
tu⁹ per eū habetur scientia de omni sillogismo: cū
ipse sit sillogismus. Et di. qđ talis sillogism⁹ par-
ticularis primo est notus quātū ad veritatē pre-
missarū et evidētā illationis p̄clusionis ex pre-
missis: cū illatio sit per se manifesta cū s̄t sillogis-
mus perfectus qui nullo idiget ad hoc vt appa-
reat necessarius hoc est ad hoc vt manifestum sit

p̄clusionez sequi ex p̄missis vt d̄z p̄prio p̄prio.
s̄llis ille premisse sunt per se note et clare vt cōstat.
Sed talis sillogism⁹ in particulari est ignor⁹ quo
ad passionē que demōstratur de sillogismo in coi
b̄m quā ipē sillogismus in coi erat ignotus nō enī
queritur cognitio de sillogismo in coi nisi quo ad
illā passionē: prius autē passio scitur inesse coi qđ
particulari vt qđstat et sic vult eē sublatū argumētū.
Cād tolēdas oēs ambiguitates ī hac mā-
dico duo primū est qđ bene in illo priori talis sillo-
gismus particularis per quē habet scientia de sil-
logismo in coi est ignor⁹ quo ad illā passionē que
excludit de sillogismo in coi: tamē postea efficitur
nobis notus in regressu quo. s. ad illā passionē:
qđ habito et cognito per illū sillogismū particula-
rez qđ ois sillogismus demonstratiūs p̄cedit ex
p̄mis veris t̄c. postea qđideratōe facta supra illū
factū sillogismū percipim⁹ ipm esse tale. s. demō/
stratiū tūc regredim⁹ sup ipz t̄ inferim⁹ si ois
demāstriū p̄cedit ex p̄mis veris t̄c. S̄z hec est
huiusmodi. ergo. ipē ēt p̄cedit ex p̄mis veris t̄c.
Et tūc talis sillogism⁹ in particulari est fact⁹ no/
tus et ītūla quantū ad passionē p̄batā de sillogismo
in coi: et tūc perfecta et cōplēta habetur scientia de
ipo sillogismo in coi. In illo autē p̄zi quādō erat
ignotus quantū ad illā passionē nō habebat scie-
tia in totū de ipo sillogismo ī coi: qđ ille syllus in
particulari non erat oīmode notus et erat nobis
incognitū an talis rō eset demāstriūa: et sic an
faceret scire: qđ ad hoc qđ aligs sciat oīz qđ sciat se
scire: et aligs habēs demāstrationē nīsi sciat qđ il/
la sit demāstriū p̄fecto nō scit vera scia: vñ ad
hoc qđ aligs sciat opz qđ cognoscat rē p̄ cām et cō/
prehēdat se cognoscere rē p̄ cām vt p̄z. ex diffini-
tōe scire p̄prio poste. 2. Ex quo delūdo qđ nō ha-
bemus scia z nīsi in regressu qđn p̄prehēdim⁹ rōne
esse demāstriūa et per qđns facere scire: et tu cōsi-
dera: qđ hec doctrīa est alta et multū p̄funda mi-
rabili⁹ resoluēdo itellectū. **C**āec sunt qđ circa hoc
sublime questū disputāda ac ventilāda duxeraz
ad laudez idividue trinitatis t̄c.

Colophona.

3

T
R
I
E
P
R
E
E
D
D
E